

రమణీయం

“సారధిగారు:

ఒక విశోవదేశం చేస్తూనే, మీ ఉత్తరం నా మమస్సును మరింత బరువెక్కించింది. చూడండి — ఫలితమేమైనా కావచ్చును. అనురాగానికి వోచుకోవడమనేది వ్యర్థం చేసుకున్న ప్రతిభలం. ఆ మేరకు నా ఆదర్శవంతులమే. ఇక—ఆశలన్నీ ఫలితం చేయవు. మమమలు పెట్టిపట్టాలి. మనమిద్దరం పెట్టిపట్టవనాళ్ళం కామేమో!

ఎవరికీ కాకుండా ఎవో పారిపోవడం, అత్యహత్యలాంటి విచ్చి ఆలోచనలు కలగవో కూడా వద్దు. అవి మిమ్మల్నే మాత్రం దృఢం చేశాయి. సరికదా మీ చరిత్రకు శాశ్వతమైన కళంకం కలిగిస్తాయి. అంతేకాదు. మీ ఆత్మీయతలకు అంతులేని ఆవేదన కలిగిస్తాయి. కానీ కాన్ని అవతలికి నెట్టి ఒక్కజీవం అందో చించండి.

‘నాకేం లోటు?’ అని వేసిన మీ ప్రశ్నకు జవాబు మీకూ తెలుసు. ఆ లోటు తీర్చేందుకు నేనెటూ పనికిరానని నాకు తెలుసు.

వాడిగా బ్రతుకుతానన్నారే.... అదేనండీ నాకు కావాలింది. మీరు దర్జాగా.... రాజాలా బ్రతుకాలి. జీవితం జీవించడానికే కదండీ!—

ఇకపై ఎప్పుడూ ఉత్తరాలు రాయకండి. నాకూ మీకూ మంచిది. ఇది ఎలా ముగించాలో తెలియడం లేదు.

ఇక్కడేమని రాయాలో స్ఫురించడం లేదు—”

ఉత్తరం చదవడం పూర్తయేసరికి భారంగా ఒక నిట్టూర్పు వెలికుదిరింది. ఇదే ఉత్తరాన్ని ఇదివరలో ఎన్నోసార్లు చదువుకున్నాను. గత పదిహేను సంవత్సరాలుగా చదువుకుంటూనే వున్నాను. ఒక అమూల్య సంపదగా దాన్నింతకాలం భద్రపరచుకున్నాను.

రమణి రాసిన ఆ ఉత్తరం.... ఆ నాడు.... నా ఆవేశాన్ని అదుపులో పెట్టింది. సరైన మార్గం చూపించింది. నా భవిష్యత్తును నిర్ణయించింది. అనాడే కనక రమణి ఆ ఉత్తరం రాసివుండకపోతే .... ఈ లోకంతో నా సంబంధం ఏ నాదో తీరిపోయేది. కాకపోతే ఆమె రాసినట్టుగానే ఏవో కట్టుకథలు.... నన్ను చెడుగా చిత్రిస్తూ.... కొన్నాళ్ళపాటు వినిపించేవేమో!—

నాకంటే, వయసులో ఎంతో చిన్నదైన రమణి, ఈ ప్రపంచాన్ని నాకంటే ఎంతో చక్కగా అర్థం చేసుకున్నది.

అందుకే కాటోలు; ఆడవాళ్లు యిట్టే ఎదిగి పోతారంటారు.

వీకటిని చీల్చుకుంటూ రైలు ముందుకు

అల్లక కేకవరం

సాగుతోంది. అంతకుమించి నా ఆలోచన ప్రపంతి సాగిపోతున్నది.

సుమారుగా ఇరవై యేళ్ల క్రితం ... పంతులుగా ఆ ఊళ్ళో ప్రవేశించాను నేనా ఆ పూరు చేలేవరకూ. అలాంటి వూళ్ళు కూడా ఉంటాయని నేనెప్పుడూ ఊహించనైనా లేదా అలాంటి ఆ ఊళ్ళో... అంతటి అందమైన అమ్మాయి ఉండే అవకాశముంటుందని కూడా... రమణితో పరిచయమయ్యేవరకూ నా కపింబలేదు.

ఆ గ్రామంలో—

చొరవ చేసుకుని నాతో మొదట ప్నేహ కలిపినవాడు కృష్ణ. కృష్ణ అంటే నాయుడు గారబ్బాయి. నాయుడుగారు ఆ చుట్టుపట్ల ప

వన్నెండు గ్రామాలకు మకుటంలేని మహారాజు. ఐనా... ఆయన సొమ్ముడు... ననా తనుడు. బాగా స్థితిమంతుడు.

కృష్ణ ప్రాథమికవిద్య పూర్తిచేసి ఆటవ్యవసాయంలోనూ, ఇటు వ్యవహారంలోనూ తండ్రికి చేదోడు వాదోడుగా ఉంటున్నాడు. నా ఈడు వాడే ఆ కృష్ణ... ఒకనాటి సాయంకాలం ఓ అమ్మాయిని వెంట తీసుకువచ్చి— ఆమె తన చెల్లెలనీ, ఊరిబడిలోనే చదువు చాలించినా అభిలాషతో తెలుగుసాహిత్యాన్ని చాలవరకూ అధ్యయనం చేపించినీ, పేరు రమణి అనీ పరిచయం చేశాడు. అంతే— ఆ వేదావిశేషమేమిటోగాని... ఆ పరిచయమే ప్నేహంగా మారి అత్యంత సాన్నిహిత్యం

విర్పడింది కొద్దిదినాలలోనే మామధ్య. రమణి ప్రతిదినమూ నా దగ్గరకొచ్చేది. ఏ ఆరమరి కలాలేకుండా పిసీమాల నుండి రాజకీయాల దాకా అన్నీ మాట్లాడేది. ఎన్నెన్నో విషయాలు సన్నుడుగుతుండేది.

ఆమె దుప్పటిలో నేనొక వర్ణజ్ఞుడివి.

ఆమెను చూసినప్పుడంతా ముద్దబంతి పువ్వు జ్ఞాపకమొచ్చేది. ఆమె నవ్వితే మల్లెలు విరిపినట్టుండేది.

ఏ రోజైనా... ఏ కారణం చేతనైనా... ఆమె రావడం ఒక్క క్షణం ఆలస్యమైతే చాలు— ఎంతో మధనపడిపోయేవాడిని నేను.

ఆ తరువాత— రమణిని ప్రేమిస్తున్నట్టు తెలుసుకోడానికి నా కెంతో కాలం పట్టలేదు. కాని ఆమె—

ఆమె అభిప్రాయం తెలుసుకోడమెలా—

నా అభిప్రాయాన్ని ఆమెకు తెలియ చెయ్యడమెలా— ఎలా—

ఈ తపనతోనే మరికొంత కాలం ముందుకు దొడ్డిపోయింది.

ఒకనాడు—

ఆ రోజు నాకింకా గుర్తుంది. మామూలుగా నా దగ్గరకు వచ్చిన రమణి బాగా పొద్దుపోయే వరకూ ఉండిపోయింది. మనిషిలో మునుపటి చైతన్యంలేదు. నిర్లిప్తంగా వుంది. యాంత్రికంగా మాట్లాడుతోంది. కారణమడగాలను కున్నాను. కాని... ఎలా అడగాలి!... అడిగితే ఏమనుకుంటుంది?— ఒకదాన్నంటి మరొకటి. కోటి ఆలోచనలు....

చివరికి తెగించి అడిగేశాను.

“రమణి! నువ్వెందుకో రోజులా ఈ వేళ లేవు”—

“ఔను సారధిగారూ! ఈ వేళ రోజులా లేను. ఇకపై ఉండలేను కూడా!—”

వెంటనే సమాధానం చెప్పింది.

“ఏం? ఎందుకని?” — అప్రయత్నంగా అడిగాను.

“చెప్పి ప్రయోజనంలేదు సారధిగారూ! చెప్పినా... అర్చనూ తీర్చనూ నాకెవరూ లేరు”— ఒక్క నిమిషమాగి రమణి మళ్ళా ప్రారంభించింది.

“మాడండి సారధిగారూ! ఇలాంటి విషయాల్లో మునుగులో గుడ్డులాట మంచిది కాదు. నేనంటే మీరు ఇష్టపడుతున్నారు. ప్రేమిస్తున్నారేమో కూడా కదూ!— ఎంత ఆలోచించినా ఇది అని కారణం తెలియడం

నమ్మకకృంకౌలి పువనపునైపుణ్యం
కములకింపుగాధా ధగమరిధనగలనాణ్యం

ద్వీబి

జ్యూయలర్స్

నాణ్యాలికి నమ్మకకౌలికి
మాది ప్రత్యేకత!

ఫోన్: 446278
స్టార్ బజార్
రంగనాథన్ స్ట్రీట్
టి.నగర్
మద్రాసు-600017

బంగారువెండినగల
కోసం నాడకందార్లు
పెనుకుమా వచ్చుచోటు

లేదు గాని మీపట్ల నేనూ ఆకర్షింపాలి నయ్యాను. అందుకే మీరు నాపట్ల వసతులు పెంచుకోడానికి నేనూ వరోక్షంగా చాల వరకూ దోహదంచేశాను. మనిషి తాను ప్రేమించిన వ్యక్తిచేతనే ప్రేమించడటం విజంగా వరం. కావి.... కావి.... వరం నాపట్ల కావమయింది. ఇంతకంటే ఎంతో చెప్పలేను.... చెప్పలేను.... ఇక నన్ను గూర్చి ఆలోచించకండి. మరిచిపోండి” —

విమరుగా వెళ్లెపోయింది రమణి.

మర్నాటిమండి ఆమె నాకు విప్పించ లేదు. కృష్ణకూడా కవిప్పించడం మానేశాడు. ఎక్కడో కలిసిన ముఖావంగా ఉంటున్నాడు. రెండు మూడు రోజులవరకూ నా పరిస్థితి ఏమిటో నాకు తెలియలేదు.

రమణి .... నా దనుకున్న రమణి.... మరిచిపోయి చెప్పి వెళ్లెపోయింది.

కాకతామేలిటి! .... ఏలిటి! ....

వంచన ... మోసం .... దగా .. కాక ఇంతేలిటి!

అలాగే రమణికి ఒక ఉత్తరం వాసేను! నాలో ఆహారేపి వంచించావని.... జీవితంతో చెలాగట మాదావనీ.... బాగా నేనేం లెక్కచెయ్యవనీ.... అంతగా భరించలేకపోతే ఆత్మహత్య చేసుకుంటాననీ .... నువ్వు మాత్రం మఠంగా బ్రతకమనీ.... కా ఇష్టం వచ్చినట్లు తిట్లూ, దీవెనలూ, బెదిరింపులూ అప్పీ కలిపి రాసి కపి తీర్చుకున్నట్టుగా సంకృప్తి పడ్డాను.

ఆ ఉత్తరం తీసుకెళ్లిన నా విద్యార్థి జనాణు తెచ్చాడు. అదే ఈ ఉత్తరం. పిల్లలను ఇలాంటి వసులకు వినియోగించకూడదని నాకు తెలుసు. కాని ఆ ఆవేశం నా విచక్షణాజ్ఞానాన్ని మింగేసింది.

అలాగే రమణి రాసిన ఈ ఉత్తరం.... నాకు కర్తవ్యం మ్నుపదేశించింది. చక్కని గమ్యాన్ని నిర్ణయించింది. అందుకే—ఈ వదిహేను సంవత్సరాలగా.... దాన్నిక నిధి లాగా రాచుకున్నాను. సమయం తక్కినప్పుడంతా చదువుకుంటున్నాను.

ఇప్పుడు.... ఈ రైల్వో .... ఆ ఉత్తరాన్ని మరోసారి చదువుకున్నాను.

“అగ్నిపైపై ఉంటే ఓసారికండి” — తోటి ప్రయాణికుడు ఆజ్ఞాపిస్తున్నట్టుగా అభ్యర్థించాడు.

ఈ రోకానికొచ్చాను. అతడే కోరిక

తీర్చాను.

“ఏలిటిండీ! ఏదో పరధ్యానంగా ఉన్నట్టున్నారు” — ప్రశ్నావళి ప్రారంభించాడాయన తీరిగ్గా చుట్ట వెలిగించుకొని.

కొంతమంది పరిచితులతోనూ అపరిచితులతోనూ ఒకేలాగ మాటాడేయగలుగుతారు.

ఆయనతో సంభాషణ కొనసాగించే మానసిక ప్రకాంతి నాకు లేదు. అయిష్టంగా ఓ చూపు చూపి మౌనం వహించాను.

అతడూ బుద్ధిమంతుడిలాగే ఉన్నాడు. మరి పలకరించలేదు.

ఎంతకాదన్నా ఇంకా ఆరగంటకు పైగా

ప్రయాణముంది నేను దిగవలసిన స్టేషను చేరడానికి.

మళ్లా గతం నా మనస్సును చుట్టేసింది. ఆ రోజు.... రమణి ఆ ఉత్తరం పంపించిన తరువాత ... కొన్నాళ్ళు చాలా బాధ పడ్డాను. చివరకు మనస్సు చిక్కబట్టుకున్నాను. కాలం గడుస్తూన్నకొద్దీ క్రమంగా అన్నీ ఒక్కొక్కటిగా మరిచిపోయాను. తరువాత చదువు మీదికి ద్యాస మళ్ళించి, స్వయం కృషితో విద్యార్హతలను పెంచుకుని, ఇప్పుడొక జూనియర్ కాలేజీలో లెక్చరరుగా — ఆ పల్లెకు కొన్ని వందల మైళ్ల దూరంలో భార్యాపిల్లలతో హాయిగా ఉంటున్నాను.

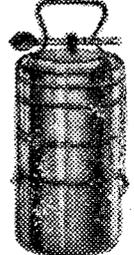

శ్రేష్ఠ

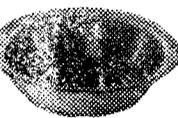

క్రౌన్ మరియు సన్ బ్రాండ్లు

సాటిలేని మేలివి రకంయొక్క మేటి చిహ్నములు

క్రౌన్ మరియు సన్ బ్రాండ్లు ఏదైనా సంవత్సరాల అనుభవం మరియు సాంకేతిక నైపుణ్యాన్ని ప్రతిబింబించే చిహ్నములు భారత దేశంలో వైశాళికైన జీవనలాలవారి ప్రతిభను చాటి చిహ్నములు కూడా.

ఈ ప్రపంచమందు ఏ వస్తువునైననూ కొద్ది తక్కువ రకంగా, తక్కువ వెలకు విక్రయించవచ్చు. వెలను మాత్రమే ముఖ్యంగా భావించువారు ఈ వలలో చిక్కుకొనెదరు. కాని తక్కువ రకం కొనుగోలుద్యారా కలుగు ఏమరుపాటు తక్కువ వెల కొనుగోలువలన లభించు సంతోషంకంటే దీర్ఘకాలముండును. — జాన్ రస్కిన్

ఇంటికి ఉపయోగపడే అల్యూమినియం, స్టెయిన్ లెస్ పీల్

పాత్రలను తయారుచేయువారు జీవనలాల (1929) లిమిటెడ్

127, మింట్ స్ట్రీట్, పో. కా. నెం. 1889 మద్రాసు-600 001

కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి, హైదరాబాద్, ఢిల్లీ, కొచ్చిన్.

ఆ ఊరు విడిచిన కొన్నాళ్ళవరకూ కృష్ణ ఉత్తరాలు రాసేవాడు. ఈ మధ్యనే మురారోక సంవత్సరంగా మా మధ్య ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలు లేవు.

ఇన్నాళ్ళ తరువాత—నిన్ను— రమణికి ప్రమాదంగా ఉన్నదనీ, చూలంటున్నదనీ, వెంటనే బయల్దేరి రమ్మ కృష్ణనుండి తెలిగ్రాం.

దాని ఫలితమే ఈ ప్రయాణం. రైలాగింది. నేను దిగవలసిన స్టేషన్ స్టేషనునుండి బయటపడ్డాను.

అప్పటికీ యిప్పటికీ స్టేషన్లో పెద్దమార్చే లేదుగానీ బయటి వాతావరణంలో చాల మార్పొచ్చింది. పూర్వం పొలా లగట్ల వెంబడి వెళ్ళవలసిన ఆ పల్లెకు ఇప్పుడొక కంకరి రోడ్డు తయారైంది. ఆ రోడ్డుమీద ప్రయాణానికి రిజైలు వెలిసాయి. స్టేషను కెదురుగా మురిచెట్టు క్రింద పూర్వముండే “దొక్కటి దుకాణం” ఇప్పుడు “డీలక్సు కాఫీ హోటలు” అనే బోర్డు పెట్టుకుంది. ఈ ఆది వృద్ధిని పరిశీలించి ఆనందించే స్థితిలో లేను నేను.

కనిపించిన రిజైలో ఆ పల్లె చేరుకున్నాను. ఊళ్ళో నన్నెవరూ గుర్తుపట్టడం లేదు. అప్పుడు నాతో సన్నిహితంగా ఉన్నకొందరు మాత్రం అనుమానంగా ఎ గా ది గా చూస్తున్నారు!

తిన్నగా నాయుడుగారిల్లు చేరుకున్నాను. హాల్లో.... మంచం మీద.... రమణి.... ముద్దబంతి పువ్వులా లేదు. వాడిన గులాబీలా ఉంది. కృష్ణ.... అతని భార్యకావచ్చు ఓ ఆడమనిషి.... ఆమెకు సమీపంలో దిగాలుగా కూచున్నారు. కాస్తంత దూరంలో నొకర్లున్నారు బిక్క మొగలేసుకుని.

నన్ను చూడగానే కృష్ణ కళ్ళలో నీళ్లు చిప్పిల్లాయి.

ఏ సంకోచమూ లేకుండా వెళ్ళి మంచం మీద.... రమణి ప్రక్కనే కూచున్నాను. నేను కనిపించగానే.... గజాబారిన ఆమె కళ్ళలో కాంతి పుంజుకుంది. మనిషిలో కడలిక వచ్చింది, ఎంతో ప్రయత్నం మీద నాచేతి నందుకుని.... మెల్లిగా పెదవులు విప్పింది.

“ఈకోరిక తీరకుండానే ఊపిరి ఆగి పోతుందేమో అని ఇంతదాకా భయపడ్డాను. మీరొచ్చారు. ఇప్పుడు నాకెంతో తృప్తిగా ఉంది. సారధిగారూ! బాగున్నారా?—” సంతోషం, దుఃఖం, ఆశ నిరాశలు ఒక్క-

సారిగా ఉత్పన్నమయి, తనను తాను తమా యించుకుని పలికింది రమణి.

“బాగానే ఉన్నాను.” — అన్నట్టు తలూపేను.

“పిల్లలు?”—అంత కష్టంలోనూ ఆమె పెదవుల మీద చిరునవ్వు.

“ఇద్దరు—మగపిల్లలు”—నా జవాబు.

“మీ శ్రీమతీ,.... పిల్లలు.... రాలేదా?”—

ఆమె కళ్లు హాలంతా వెదుకుతున్నాయి.

“లేదు, తేలేదు. వీలుపడలేదు.”—

“పోనీరండి. మీరై నా వచ్చారు. మీ

రొచ్చారు. నాకంతే చాలు. అంతేచాలు”—

ఆయాసంగా కళ్లుమూసుకుంది రమణి.

హాలంతా కలయ చూశాన్నేను. అక్కడ

కృష్ణ, వాళ్ళవిదా తప్పితే.... రమణికి నా అన

దగ్గ మరెవరూ లేరు. మరి రమణికి యింత

ప్రమాదంగా వున్నా కూడా వాళ్ళాయనా,

అత్తమామలూ ఎవరూ రాలేదా?— తెలుసు

కోకుండా వుండలేక పోయాను.

“కృష్ణా! మీ బావగారూ వాళ్లెవరూ....”

అర్ధోక్తిలో ఆగిపోయాను.

నా ఆఖిప్రాయాన్ని కృష్ణ గమనించాడు.

“ఏ బావగారు మాస్థారూ?—ఎంత నవ్వు

చెప్పినా రమణి పెళ్ళికి ఒప్పుకోలేదు. ఆ

మనోవేదనతోనే కృశించి తనువు చాలించారు

నాన్న. ఇప్పుడు రమణి....” మరినోట

మాటరాలేదు కృష్ణకు.

“రమణి పెళ్ళి చేసుకోలేదా”—ఆశ్చ

ర్యంగా అడిగాను. “ఎందుకని?”—

రమణి పెదవులమీద ఒక నిరీవమైన

నవ్వు కనిపించింది.

“ఎందుకా?— ప్రేమించిన మిమ్ముల్ని

పోందలేక పోయినందుకు. మరొక వ్యక్తితో

కాపురాన్ని నటిస్తూ.... అతన్ని వంచించి

నన్నునేను వంచించుకోలేనందుకు.... సారధి

గారూ! ఆడదాన్ని ఎవరూ ఏనాటికీ అర్థం

చేసుకోలేరేమో!.... కూతురి జీవితం కొడి

పట్టిన దీపమైపోయిందని బెంగతో ప్రాణాలు

నిడిచిపెట్టిన మా నాన్న.... మా కులం కానం

కుకు.... మా అంతస్తులేనందుకు.... మీతో నా

జీవితం ముడిపడటం తన గౌరవ ప్రతిష్టలకు

ంగమని.... ఆనాడు.... తన ప్రాణాన్నే

జంగాపెట్టి నా జీవన వాహినికి ఆనకట్ట

ట్టారు. ఈ విషయం తెలియనిమీరు.... ఆ

జీ.... మనం చివరిసారిగా కలుసుకున్న

ప్పుడు.... గుర్తుందా సారధిగారూ! నామాటల

సారథం చేసుకొని నన్నొక వందకిగా....

మోసగత్తైగా భావించారు.”

పూర్తిగా అలసిపోయింది రమణి. ఒక్క ఊణం ఆగింది. ఊపిరి పీల్చుకుని క్రివంతా కూడ దీసుకుని ఒక్కొక్కమాటా నొక్కి పలుకుతూ మళ్ళా ప్రారంభించింది.

“మీ ఉత్తరంచూసి, మీరే అపూయిత్యం చేసుకుంటారో—మీరే మైపోతారోనని- ఎంతో భయపడి పోయాను. అందుకే.... మిమ్ముల్ని మిగుల్చుకోవాలని.... పొరుషపడి మీరు విలదొక్కుకోవాలనే ఉద్దేశంతోనే.... మీ నమర్త తని రెప్పగొడుక్కూ.... ఆనాడుఅలా వుత్తరం రాశాను. ఆ వుత్తరం గుర్తుందా సారధి గారూ?—”

ఏదో భయంకరక క్రి నాగొంతు నులుము తున్నట్టుంది నాకు. నోటమాట రాలేదు. పదిహేనేళ్ళుగా పదిలంగా దాచుకున్న ఆ వుత్తరాన్నితీసి రమణిచేతిలో వుంచాను. దాన్ని చూడగానే.... ఉత్సాహం.... ఉద్వేగం ఉండ్రేకం, ఒక్కసారిగా అవహించాయి ఆమెకు.

“ఇదే! ఇదే! ఈ ఉత్తరమే నా సారధిని నాకు మిగిల్చింది. నా ప్రేమనంతా కరిగించి నా సర్వస్వాన్ని అందులో కలిపి.... ఆనాడు నా సారధికి నేను రాసిన ఉత్తరమిదే.... ఇదే!”

ఊగిపోతూ పలికి ఒక్కసారిగా విరుచుక పడిపోయింది రమణి.

అంతే! అమూలిన కళ్ళుమరి తెరవలేదు. బావురుమన్నారు కృష్ణా, అతని భార్య.

దుఃఖభారంతో హృదయం బరువెక్కగా సారధి అనుకొన్నాడు “రమణి.... రమణి.... చిన్నదానవై నా పెద్దగా నిరూపించుకొన్నావు. ఆవేశంలో నేను కొట్టుకుపోతే, ఆలోచనతో నువ్వు నిలబడ్డావు. నన్ను ప్రేమించావు. నన్ను పొందలేనని తెలుసుకొన్నప్పుడు నీ బాధ నీలోనే దాచుకొని నేను సుఖపడేందుకు మార్గాన్నే వెదికావు. అయినా.... నేను నాదారి చూసుకొన్నా.... మన ప్రేమను చిరం జీవిగాచేసి.... నువ్వు ఒంటరి జీవితం గడిపే శావు.... రమణి.... నిజానికి నువ్వు మరణించ లేదు.... నువ్వు చిరంజీవవయ్యావు.... నేనే.... నేనే.... నీలోని బొన్నత్యాన్ని తెలుసుకో లేక.... నేనే మరణించాను.... జీవచ్ఛవా స్తుయ్యాను....”

ధారగా కంటివెంట నీరు.... సారధి కిలా ప్రతిమలా విలబడి ఉన్నాడు. □